

BUDILNIK

LIST GERONTOLOŠKOG CENTRA "Novi Sad"



AKTUELNO:

Nova zvanja - Nove knjige - Novi projekti

PROGRAM MANIFESTACIJE "SUNČANA JESEN ŽIVOTA"

KORISNIČKI KUTAK:

Pri povetka "Ukradeni snovi"

Aforizmi





I M P R E S U M

«Budilnik», interno glasilo Gerontološkog centra «Novi Sad»

Izdavač:

**Gerontološki centar «Novi Sad»,
Fruškogorska ulica br. 32, 21 000 Novi Sad**

Web site: www.gerontns.rs;

Telefoni: + 381 21 450 266 ; + 381 21 6 350 542

Telefaks: + 381 21 6 350 782

Za izdavača:

Direktor Gerontološkog centra "Novi Sad", docent dr Đorđe Petrović

Urednik:

PR Gerontološkog centra "Novi Sad"

Milena Letić-Joveš

Stručni saradnici u ovom broju:

Dr Vera Popović, Obrenka Antonić, Isidora Petković, Vesna Matić, Zorica Petrović

Konsultanti:

Borka Ćetković, Nada Jurić, Tanja Vujašković

Grafička priprema:

Miloš Molnar

Štampa:

"Atelje", Sremska Kamenica

Tiraž: 1000 primeraka

REČ UREDNIKA

*«...Ja ne trčim da bih obarao rekord
sama činjenica da trčim je rekord...»*

Citirane reči najbolje ilustruju način na koji urednik ovog lista ima nameru da doprinese lepšem životu korisnika i zaposlenih u Gerontološkom centru «Novi Sad», ali i želju da korisnike usluga, kao i sve zaposlene u Ustanovi, zainteresuje i aktivno uključi u sve oblike socijalnog života, pa i kreaciju novina...

Naime, bez ikakvih pretenzija i ambicije da budemo «vrhunski» u reči, boji i izrazu, ne krijemo iskrenu želju i nameru da postanemo i ostanemo «vrhunski» u toplom «slovu» koje pomaže da u sebi pronađemo, iz sebe iščupamo i drugima poklonimo one životne darove koji su do nas stigli kao znak Božje milosti.

Među nama žive i predano rade skriveni talenti koji lepo pišu, slikaju ili govore. Mnogi među nama znaju nešto što bismo i mi, koji ne znamo, želeti saznati.

Zato otvaramo stranice ovih novina svima koji znaju, želeti i umeju da nam kažu i pokažu svoje znanje i umeće na čemu ćemo im biti beskrajno zahvalni.

Zahvalni, jer će oplemeniti i naš život svojim znanjima i umećima.

Život i nije drugo do trajna potraga za novim oblicima oplemenjivanja, zar ne?!

Zato nam se, obavezno, javite - da bismo zajedno ulepšali život u našoj Ustanovi.



Urednik

Milena LETIĆ - JOVEŠ,
PR Gerontološkog centra «Novi Sad»



- Početkom juna meseca na civilno služenje vojnog roka primljena su 4 nova vojnika, koja su angažovana na poslovima pomoći korisnicima smeštenim u stacionarnim delovima Ustanove. Na poslovima pomoći teško pokretnim i nepokretnim korisnicima, u toku ove kalendarske godine, angažovano je ukupno deset vojnika.
- U saradnji sa Gradskom upravom za socijalnu i dečiju zaštitu obezbeđeni su prostor i sredstva za otvaranje novog Kluba za stara i odrasla lica u Ravaničkoj ulici br. 5, u Novom Sadu. Klub je otvoren pod nazivom «Liman II».
- Tokom jula meseca 2009. potpisana je Ugovor o javnim radovima sa Nacionalnom službom za zapošljavanje. Radnike zaposlene putem javnih radova finansiraće Autonomna Pokrajina Vojvodina. Ovim projektom planirano je zapošljavanje 35 radnika različitih obrazovnih profila i to: 1 socijalni radnik, 1 mašinski inženjer – informatičar, 5 medicinskih sestara, 2 fizioterapeuta, 10 negovateljica, 1 pedikir, 1 krojač, 1 frizer, 1 moler,, 1 keramičar, 5 fizičkih radnika (baštovani, portiri, manipulanti) i 6 spremaćica. Realizacija projekta pod nazivom «Pomoći starima u ustanovi socijalne zaštite» započeta je 10.08.2009. i trajeće tokom narednih 6 meseci, odnosno do 10. 02. 2010. Realizacija ovog projekta će znatno doprineti povećanju obima usluga koje se pružaju korisnicima domskog smeštaja, kao i poboljšanju njihovog kvaliteta. U poslednje dve godine, na ovaj način, u Gerontološkom centru «Novi Sad», angažovano je 80 radnika koji se nalaze na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje. Dakle, ovo je 4. projekat odobren Ustanovi, u poslednje 2 godine.
- U toku avgusta 2009. menadžment naše Ustanove angažovao se u razmatranju svih mogućnosti učešća u projektima prekogranične saradnje sa ustanovama socijalne zaštite iz Hrvatske i BiH. Delegacija Gerontološkog centra iz Osijeka (Republika Hrvatska), u septembru, posetila sva tri Doma penzionera Gerontološkog centra «Novi Sad» i razgovarala s domaćinima o oblicima zajedničkog rada na projektima međuregionalne saradnje, koje finansira EU iz pretpriistupnih fondova.
- Obezbeđena je računarska oprema za ambulante i to u sva tri Doma penzionera, a planirana je i obuka radnika za rad na tim računarima.
- Dom za penzionere i stara lica Futog, organizovao je jednodnevnu likovnu koloniju pod nazivom «Pletisanka 2». Pozivari ove likovne kolonije (selektor likovnog saziva) je akademski slikar Miodrag Mija Miljković. U radu kolonije učestvovao je 21 akademski slikar i 6 inklusivaca – zaposlenih u Domu penzionera Futog. Ovo je druga kolonija koju je naša Ustanova organizovala u humanitarne svrhe. Slike nastale u radu kolonije ulepšavaju prostor Doma za penzionere i stara lica u Futogu.
- Udruženje građana Alchajmer i Gerontološki centar "Novi Sad" ostvarili su saradnju tokom 2009. godine. Ova saradnja se ogleda kroz niz predavanja i radionica koje će naše medicinske sestre i negovateljice, kao i ostali stručni radnici, imati prilike da slušaju u septembru i oktobru. Tim stručnjaka iz Udruženja, koje čine lekari, medicinske sestre i psiholozi, pružiće radnicima Gerontološkog centra dodatna znanja i veštine vezane za rad sa obolelima od Alchajmerove bolesti, želeći time doprineti kontinuiranoj edukaciji zaposlenih.
- Od 2007. godine, u Gerontološkom centru je više od 60 radnika prošlo obuku iz programa «Efikasne komunikacije sa starima» koji je akreditovan od Republičkog zavoda za socijalnu zaštitu. **Osnovni cilj ovog programa je povećanje profesionalnih kompetencija značajnih za oblast zaštite starih: sticanje komunikacijskih znanja i veština za primenu integralnog pristupa zaštite starih kao i adekvatnog zbrinjavanja njihovih potreba, te samim tim i unapređenje kvaliteta rezidencijalnog zbrinjavanja.** Radnici različitih profila (članovi stručnog aktiva socijalnih radnika, negovateljice i medicinske sestre) prošle su obuku «efikasne komunikacije sa starima» Autori programa su Isidora Petković (psiholog), Maja Babić (psiholog) i Milana Budurin (socijalni radnik).
- Zorica Petrović, dipl.politikolog, u septembru je održala predavanje «Stručni rad – tehnikе i izazovi», koje je

namenjeno medicinskim sestrama, sa ciljem da obnove ili usvoje nova znanja vezana za pisanje stručnih radova.

NOVA ZVANJA - NOVE KNJIGE - NOVI (STARI) PROJEKTI

Magistarski rad : "Stara osoba kao žrtva i nosilac gerontizma" na Filozofskom fakultetu / poslediplomski interdisciplinarni smer antropologija/ u Beogradu, odbranila je Vesna Matić, rukovodilac RJ Klubovi za stara i odrasla lica , i tako stekla zvanje magistra.

U svom istraživanju Vesna Matić je, kod 260 starih osoba koje posećuju klubove za stara i odrasla lica Gerontološkog centra "Novi Sad", ispitala doživljaj sopstvene starosti, zdravlja, socijalne podrške, materijalnog statusa, režima dana, kao i aktivitet. Na osnovu dobijenih rezultata zaključila je da se stare osobe razlikuju između sebe, ali i kao dobna grupa u odnosu na ostali deo opšte populacije. Doživljaj starosti nije monolitna struktura, jer su u njemu izdvojeni faktori sa delimičnim obrascem međusobne povezanosti. Ovi faktori su odraz fizioloških, psiholoških, kulturoloških i sociodemografskih aspekata. Oni zajedno čine matricu prema kojoj čovek doživjava sopstvenu i tuđu starost, zato može biti i žrtva i nosilac gerontizma. Matrica je određena različitim nivoom prisustva dimenzija optimalnog starenja. Klub za stara i odrasla lica, prema ovim rezultatima, prepoznat je od strane ispitanika kao ohrabrenje za proaktivnu ulogu stare osobe u preuzimanju odgovornosti za sopstveni život.

Zaključak koji se nametnuo, nakon obimnog istraživanja za potrebe ovog magistarskog rada, jeste činjenica da nije dovoljno da se suvereno vlada stručnim postupcima iz ove oblasti, već je neophodno i da se osvesti lični doživljaj starosti, jer on značajno opredeljuje doživljaj ne samo sopstvene već i tuđe starosti.

ZNANJEM I DELOM U HUMANI ČIN - nova knjiga

Celo naše držanje prema čoveku i njegovim potrebama određuje kakvi se rezultati od toga mogu očekivati

Starost i bolest čoveka dovodi u poziciju očekivanja da mu se pomogne – adekvatno, stručno, blagovremeno,

organizovano, privremeno ili trajno. Ta očekivanja odnose se na sve one sadržaje kojima se omogućava održavanje fizičkog, mentalnog i socijalnog zdravlja.

Realizacija takvih očekivanja moguća je delovanjem osposobljenog kadra, kroz specijalizovane službe, sa kakovima raspolaže Gerontološki centar «Novi Sad».

Rukovodeći se potrebom kontinuirane izgradnje kadrova specijalizovanih znanja, potrebnih ustanovama i službama ovoga tipa, kao i potrebom afirmacije poziva kojima se postojeći kadrovi bave, Gerontološki centar «Novi Sad» stvara uslove stalnog stručnog usavršavanja svojih kadrova i mogućnosti njihovog potvrđivanja posvećenosti struci.

Tako se u okviru Ustanove rodila ideja o izradi priručnika za pomoć i negu u kući, prihvatljivog za znanja potrebna pri radu u okviru institucionalnih oblika brige o starim i bolesnim licima. Knjiga se pojavila uz podršku Skupštine Grada Novog Sada, i postala dostupna svim licima zainteresovanim za brigu o drugima i načinima samopomoći, te prepoznavanja stanja za koje je potrebna pomoć drugog lica.

Ovaj priručnik (knjiga) je i znak zahvalnosti kadrovima kućne nege za dar prilagođavanja teorijskih znanja nemirnoj praksi života. Njihova tridesetogodišnja stručna iskustva pretočena su u učenje koje se ovom publikacijom predstavlja.. Sačinila ga je Zorica Petrović, rukovodilac RJ za pomoć i negu u kući u saradnji sa spoljnjim i saradnicima unutar Ustanove. A koliko je u tome uspela najbolje govore izvodi iz recenzije dr Božane Noskov Peregi:

- « *Kroz ceo Priručnik vidljiv je odnos poštovanja prema licima kojima je pomoć nužna, ali i prema onima koji će je pružati, što ukazuje na iskustvo i posvećenost praćenju ove materije, bez obzira na njenu dugu marginalizaciju.»*
- « *Priručnik obiluje korisnim pravilima, definicijama, razgraničava znanja prema profilima negovatelja.»*
- « *Ovo je prvi priručnik koji obuku negovatelja zasniva na potrebi sveukupnog poznавања poziva koјим ће се бавити»*

NA PUTU DO KUĆE - novi projekat

Koju vrstu pomoći i na koji način je možemo pružiti, možemo se obavestiti samo ako zahtev za njom pro-sudujemo sa stanovišta onog kojem je ta pomoć nužna. Samo tako se može govoriti o adekvatnoj pomoći i samo tada je pomoć adekvatna potrebi.

Uzimajući ove reči za moto svoga postupanja u radu, ne samo sa licima koja su upućena na njegove usluge, Gerontološki centar «Novi Sad», uključio se u stvaranje društvenih prepostavki za resocijalizaciju bivših zavisnika o opijate.

Na osnovu svojih iskustvenih i kadrovskih potencijala, Gerontološki centar »Novi Sad« procenjuje da može dati doprinos u ostvarivanju jednog od prioritetnih strateških oblasti socijalne zaštite Grada Novog Sada, te sačinjava projekat stručnog osposobljavanja bivših zavisnika o opijate. Predlog projekta biva prihvaćen na nadležnom odboru Skupštine grada, a potom razrađen u konkretno nastavno gradivo sa čjom realizacijom treba započeti početkom oktobra 2009. godine. Konkretnim programom vrši se osposobljavanje za pomoć stariм licima koja svoje potrebe zadovoljavaju u okviru Seoske kuće za stare Pravoslavne eparhije Bačke – manastir Sv. Arhangel Kovilj.

Ovim projektom i aktivnostima na njemu, Gerontološki centar daje doprinos stvaranju uslova za nesmetano socijalno funkcionisanje lica koja su se u jednom momentu našla izvan normi racionalnog socijalnog življjenja, kao i stvaranju društva ravnopravnih članova.

Izrada Projekta i rukovođenje njime povereno je Zorici Petrović i timu RJ za pomoć i negu u kući.

DNEVNI CENTAR ZA STARE

Dnevni centar za stare nalazi se u Domu penzionera Novo naselje, Ulica Bate Brkića br.17.

Rezultat je uspešnog rada u okviru pilot-projekta unapređenja zaštite starih lica na području Novog Sada, podržanog i finansiranog od Ambasade Italije, regije Emilia-Romagna, humanitarne organizacije Progetto

Sviluppo, te Uprave za socijalnu i dečiju zaštitu Grada Novog Sada. Lider projekta je Slavica Popović, pomoćnik direktora Gerontološkog centra «Novi Sad».

Osnovni cilj rada Dnevnog centra je obezbeđivanje i zadovoljavanje osnovnih životnih potreba starih i hronično obolelih lica, te odraslih i starih invalidnih lica, kao i lica u početnom stadijumu demencije. Kapacitet Dnevnog centra, koji će i u toku sledeće godine funkcionisati kao projekat, je 20 korisnika.

Koordinator Dnevnog centra je Danijela Koprić.

SUNČANA JESEN ŽIVOTA

Naziv manifestacije, koja traje celi oktobar, a obeležena je nizom kulturnih događanja i aktivnosti koje oplemenjuju čoveka – odražava nameru organizatora da afirmiše »treće doba« i da ga ulepša, kao što priroda ulepšava jesen miholjskim letom. Sunčana jesen je najlepše godišnje doba, kao što je i »treće doba« najlepše, ako u njemu prepoznamo plodove životnog iskustva!

Program manifestacije objavljujemo u celosti.



<i>01.10.2009 ČETVRTAK, 11 sati Trg Slobode</i>	OTVORENA VRATA <input type="checkbox"/> Promocija rada Klubova za stara i odrasla lica <input type="checkbox"/> Prevencija patološkog starenja
<i>01.10.2009. ČETVRTAK, 10 sati Dom Futog</i>	POJEDINAČNO TAKMIČENJE U DOMINAMA
<i>01.10.2009. ČETVRTAK, 18 sati Restoran «Oaza»</i>	OTVARANJE MANIFESTACIJE <input type="checkbox"/> «Sunčana jesen života» i Objeležavanje Međunarodnog dana starih <input type="checkbox"/> Pozdravna reč pokrovitelja Manifestacije, predstavnika Skupštine opštine Grada Novog Sada <input type="checkbox"/> Pozdravna reč domaćina <input type="checkbox"/> Gosti u programu: učenici Muzičke škole «Isidor Bajić»
<i>02.10.2009. PETAK, 10 sati Dom Liman</i>	POSETA ČLANICA "KOLA SRPSKIH SESTARA" EPARHIJE BAČKE (druženje uz prigodan muzički program)
<i>02.10. 2009. PETAK, 17 sati Klub «Kozara»</i>	NASTUP PEVAČKIH GRUPA KLUBA «KOZARA»
<i>02.10.2009. PETAK, 17 sati Klub » Novo naselje»</i>	KO ZNA VIŠE <input type="checkbox"/> Kviz takmičenje
<i>05.10.2009. PONEDELjAK, 10³⁰ sati Klub «Veternik»</i>	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
<i>05.10.2009. PONEDELjAK, 16 sati Klub «Slana bara»</i>	CVETNA HARMONIJA <input type="checkbox"/> Takmičenje u aranžiranju jesenjeg cveća <input type="checkbox"/> Priznanja za I,II i III mesto
<i>06.10.2009. UTORAK, 10 sati Dom Futog</i>	POJEDINAČNO TAKMIČENJE U PIKADU
<i>06.10.2009. UTORAK, 10 sati Klub «Ivo Andrić»</i>	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
<i>06.10. 2009. UTORAK, 15 sati Klub «Radnički»</i>	POJEDINAČNI TURNIR U PIKADU <input type="checkbox"/> Sudije: Lučić Mira i Nikolić Jagoda <input type="checkbox"/> Priznanja za I, II i III mesto i prelazni pehar za pobednika
<i>06.10.2009 UTORAK, 17 sati Klub «Olga Petrov»</i>	«JESEN STIŽE DUNJO MOJA» <input type="checkbox"/> Čajanka
<i>07.10.2009. SREDA, 10 sati Dom Novo naselje</i>	OTVARANJE IZLOŽBE RUČNIH RADOVA KORISNIKA
<i>07.10.2009. SREDA, 10 sati Dom Liman</i>	POSETA KORISNIKA POVODOM OTVARANJA IZLOŽBE RUČNIH RADOVA KORISNIKA DOMA NA NOVOM NASELJU
<i>07.10.2009. SREDA, 10 sati Dom Futog</i>	POSETA KORISNIKA POVODOM OTVARANJA IZLOŽBE RUČNIH RADOVA KORISNIKA DOMA NA NOVOM NASELJU
<i>08. 10.2009. ČETVRTAK, 09 sati Klub «Novo naselje»</i>	EKIPNI TURNIR U ŠAHU <input type="checkbox"/> Sudija: Notaroš Krasoje <input type="checkbox"/> Priznanja za I, II i III mesto i prelazni pehar za pobedničku ekipu

BUDILNIK

08.10.2009. ČETVRTAK, 9 sati <i>Dom Liman</i>	„SVAKO VEĆ ZNA KAD LIŠĆE ŽUTI I DA ZBOG NEČEG MIRNO PADA (MOŽDA TEK LJUBAV, PONEKAD, DOĐE IZNENADA)“ DANAS ŠETAMO CENTROM NAŠEG LEPOG GRADA
08.10.2009. ČETVRTAK, 9 sati <i>Dom Novo naselje</i>	„SVAKO VEĆ ZNA KAD LIŠĆE ŽUTI I DA ZBOG NEČEG MIRNO PADA (MOŽDA TEK LJUBAV, PONEKAD, DOĐE IZNENADA)“ DANAS ŠETAMO CENTROM NAŠEG LEPOG GRADA
08.10.2009. ČETVRTAK, 10,30 sati <i>Klub »23 oktobar»</i>	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
08.10.2009. ČETVRTAK, 16 sati <i>Klub »Ivo Andrić»</i>	GOSTOVANJE KUD-A «MILICA STOJADINOVIĆ SRPKINJA»
08.10.2009. ČETVRTAK, 17 sati <i>Klub »Grozda Gajšin»</i>	POETSKO MUZIČKO POPODNE □ Gosti u programu: Članovi Kluba GC Zrenjanin
08.10.2009. ČETVRTAK, 18,30 sati <i>Klub »Klisa»</i>	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
09.10.2009. PETAK, 10 sati <i>Klub »Kosta Šokica»</i>	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
09.10.2009. PETAK, 10 sati <i>Klub »Olga Petrov»</i>	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
09.10.2009. PETAK, 10 sati <i>Klub »Liman II»</i>	DAN ŠAHISTA
09.10.2009. PETAK, 16 sati <i>Klub »Kozara»</i>	DAN PIKADISKINJA □ Međuklupsko prijateljsko takmičenje u pikadu
9.10.2009. PETAK, 16 sati <i>Dom Liman</i>	GOSTOVANJE KUD-A “ISIDOR BAJIĆ”
09.10.2009. PETAK, 17 sati <i>Klub »Novo naselje»</i>	HAJD' POVEDI VESELO! □ Kulturno zabavni program
10.10.2009. SUBOTA, 9 sati <i>Klub »Vladimir Nazor»</i>	PRODAJNA IZLOŽBA RUČNIH RADOVA
10.10.2009. SUBOTA, 10 sati <i>Klub »Veternik»</i>	PRODAJNA IZLOŽBA RUČNIH RADOVA
12. 10.2009. PONEDELjAK, 10 sati <i>Klub »I Vojvodanska brigada»</i>	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
12. 10.2009. PONEDELjAK, 10 sati <i>Klub »Liman II»</i>	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
12.10.2009. PONEDELjAK, 10 sati <i>Dom Novo naselje</i>	POJEDINAČNO TAKMIČENJE ŠAHU

12.10.2009. <i>PONEDELjAK, 15 sati</i> <i>Klub «Grozda Gajšin»</i>	EKIPNI TURNIR U DOMINAMA <input type="checkbox"/> Mešovito: muškarci i žene <input type="checkbox"/> Sudija: Kocić Ljubinka <input type="checkbox"/> Priznanja za I,II i III mesto i prelazni pehar za pobedničku ekipu
13. i 14. 10. 2009. <i>UTORAK, SREDA, 10 sati</i> <i>Klub «Klisa»</i>	EKIPNI TURNIR U TABLIĆU <input type="checkbox"/> Mešovito: muškarci i žene <input type="checkbox"/> Sudija: Brankov Siniša <input type="checkbox"/> Priznanja za I,II i III mesto i prelazni pehar za pobedničku ekipu
13.10.2009. <i>UTORAK, 10 sati</i> <i>Dom Futog</i>	OTVARANJE IZLOŽBE RUČNIH RADOVA KORISNIKA
13.10.2009. <i>UTORAK, 10 sati</i> <i>Dom Liman</i>	POSETA KORISNIKA POVODOM OTVARANJA IZLOŽBE RUČNIH RADOVA KORISNIKA DOMA U FUTOGU
13.10.2009. <i>UTORAK, 10 sati</i> <i>Dom Novo naselje</i>	POSETA KORISNIKA POVODOM OTVARANJA IZLOŽBE RUČNIH RADOVA KORISNIKA U FUTOGU
13.10.2009. <i>UTORAK, 11 sati</i> <i>Klub «Slana bara»</i>	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
13.10.2009. <i>UTORAK, 17 sati</i> <i>Klub «Olga Petrov»</i>	OKTOBAR U MOM KLUBU <input type="checkbox"/> Gosti u programu: Članovi sekcije «Ljubitelji lepe reči»
13.10.2009. <i>UTORAK, 17³⁰ sati</i> <i>Klub «Grozda Gajšin»</i>	ZAJEDNIČKA IZLOŽBA SLIKA <input type="checkbox"/> U Programu učestvuju: učenici Muzičke škole «I.Bajić» <input type="checkbox"/> Članovi sekcije «Ljubitelji lepe reči»
14.10.2009. <i>SREDA, 10 sati</i> <i>Klub «Grozda Gajšin»</i>	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
14.10.2009. <i>SREDA, 10 sati</i> <i>Dom Liman</i>	BIRAMO NAJLEPŠE ODNEGOVANO SAKSIJSKO CVEĆE
14.10.2009. <i>SREDA, 11 sati</i> <i>MZ Kać</i>	OTVORENA VRATA <input type="checkbox"/> Promocija rada Klubova za stara i odrasla lica
14.10.2009. <i>SREDA, 16 sati</i> <i>Klub «Kozara»</i>	IZLOŽBA FOTOGRAFIJA STAROG FUTOGA <input type="checkbox"/> Autor: Slobodan Strićić <input type="checkbox"/> U programu učestvuju: Tamburaški orkestar KUD-a «Isidor Bajić» sa solistima
15.10.2009. <i>ČETVRTAK, 10 sati</i> <i>Klub «Novo naselje»</i>	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
15.10.2009. <i>ČETVRTAK, 15 sati</i> <i>Klub «Slana bara»</i>	POJEDINAČNI TURNIR U PLOČICAMA <input type="checkbox"/> Mešovito: muškarci i žene <input type="checkbox"/> Sudija: Čović Radoš <input type="checkbox"/> Priznanja za I,II i III mesto i prelazni pehar za pobednike u odvojenoj konkurenciji
15.10.2009. <i>ČETVRTAK, 16 sati</i> <i>Dom Novo naselje</i>	GOSTOVANJE KUD-A "ISIDOR BAJIĆ"

BUDILNIK

15.10.2009. ČETVRTAK, 17 sati Klub «Veternik»	OBELEŽAVANJE DANA KLUBA □ Gosti u programu: KUD «Sonja Marinković»
16.10.2009. PETAK, 10 sati Dom Futo	DANAS IGRAMO „BINGO“
16.10.2009. PETAK, 10.30 sati Klub «Radnički»	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
16.10.2009. PETAK, 11 sati Klub «Kosta Šokica»	MOZGALICA □ Takmičenje u rešavanju ukrštenih reči i rebusa □ Priznanja za I,II i III mesto
17.10.2009. SUBOTA, 10 sati Klub «Olga Petrov»	PRODAJNA IZLOŽBA RUČNIH RADOVA
19. i 20.10.2009. PONEDELjAK, UTORAK, 9 sati Klub «Ivo Andrić»	POJEDINAČNI TURNIR U REMIJU □ Mešovito: muškarci i žene □ Sudija: Rakić Dragomir □ Priznanja za I,II i III mesto i prelazni pehar za pobednika
19.10.2009. PONEDELjAK, 16 sati Klub «Kozara»	PITIJADA □ Kulturno-zabavni program
19.10.2009. PONEDELjAK, 17 sati Klub «Vladimir Nazor»	PETROVARADINSKO VEČE Gosti u programu: KUD «Isidor Bajić»
20.10.2009. UTORAK, 10 sati Dom Liman	POJEDINAČNO TAKMIČENJE U REMIJU
20.10.2009. UTORAK, 15 sati Klub «Radnički»	EKIPNI TURNIR U PIKADU □ Sudije: Lučić Mira i Nikolić Jagoda □ Priznanja za I,II i III mesto i prelazni pehar za pobedničku ekipu
20.10.2009. UTORAK, 17 sati Klub «Olga Petrov»	GOSTOVANJE KUD-A «MILICA STOJADINOVIĆ SRPKINJA» □ Kulturno-zabavni program
20.10.2009. UTORAK, 17 sati Klub «Grozda Gajšin»	LIKOVNA RADIONICA
21.10.2009. SREDA, 10.00 sati Klub «Vladimir Nazor»	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
21.10.2009. SREDA, 10 ³⁰ sati Klub «Kozara»	Članovi komisije za socijalno-zdravstvena pitanja posetiće stare i bolesne članove Kluba sa prigodnim poklonima
21.10.2009. SREDA, 11 sati MZ Sr. Kamenica	OTVORENA VRATA
21.10.2009. SREDA, 16 sati Dom Futo	GOSTOVANJE KUD-A „MLADOST“ – KIC FUTO

21.10.2009. SREDA, 17 sati Klub «Klisa»	DOBRO DOŠLI PRIJATELJI <input type="checkbox"/> Gosti u programu: <input type="checkbox"/> KUD «Milica Stojadinović Srpskinja <input type="checkbox"/> Pevačke grupe Kluba «Kozara»
22.10.2009. ČETVRTAK, 10 sati Dom Novo naselje	POSETA ČLANICA "KOLA SRPSKIH SESTARA" EPARHIJE BAČKE <input type="checkbox"/> (druženje uz prigodan muzički program)
22.10.2009. ČETVRTAK, 16 sati Klub «Kosta Šokica»	POJEDINAČNI TURNIR U ALKAMA <input type="checkbox"/> Mešovito: muškarci i žene <input type="checkbox"/> Sudija: Radišić Mira <input type="checkbox"/> Priznanja za I,II i III mesto i prelazni pehar za pobednika
22.10.2009. ČETVRTAK, 16 sati Klub «Ivo Andrić»	IZLOŽBA RUČNIH RADOVA
22.10.2009. ČETVRTAK, 17 sati Klub «Radnički»	OBELEŽAVANJE DANA KLUBA <input type="checkbox"/> Kulturno-zabavni program
23.10.2009. PETAK, 10 sati Dom Futog	POJEDINAČNO TAKMIČENJE U ŠAHU
23.10.2009. PETAK, 11 sati Klub «23. oktobar»	OBELEŽAVANJE DANA KLUBA <input type="checkbox"/> Gosti u programu: <input type="checkbox"/> Tamburaški orkestar KUD-a «Isidor Bajić» sa solistima
23.10.2009. PETAK, 16 sati Klub «Novo naselje»	BAKIN KOLAČ <input type="checkbox"/> Učestvuju predstavnici svih Klubova <input type="checkbox"/> Gosti: degustatori i izvođači programa, deca iz Dečijeg sela
23.10.2009. PETAK, 16 sati Dom Liman	„OKOM OKOVANA“ – POETSKO POPODNE (GOSTOVANJE PESNIKINJA JASNE MILENOVIĆ I SLAVICE NIĆIFOROVIĆ-VESELINOVIC)
23.10.2009. PETAK, 16 sati Dom Novo naselje	DRUŽENJE SA PESNICIMA U DOMU NA LIMANU
26.10.2009. PONEDELjAK, 10 sati Dom Novo naselje	BIRAMO NAJLEPŠE ODNEGOVANO SAKSIJSKO CVEĆE
26.10.2009. PONEDELjAK, 16 sati Klub «I vojv. brigada»	JESENJE POPODNE SA PRIJATELJIMA <input type="checkbox"/> Druženje članova kluba
26.10.2009. PONEDELjAK, 16 sati Klub «Liman II»	GOSTOVANJE TAMBURAŠKOG ORKESTRA KUD-A «ISIDOR BAJIĆ» SA SOLISTIMA
27.10.2009. UTORAK, 17 sati Klub «Grozda Gajšin»	LIKOVNA RADIONICA
27.10.2009. UTORAK, 17 sati Klub «Olga Petrov»	SVI PLEŠEMO... <input type="checkbox"/> Kulturno- zabavni program
28.10.2009. SREDA, 10 sati Dom Liman	OTVARANJE IZLOŽBE RUČNIH RADOVA KORISNIKA

BUDILNIK

28.10.2009. UTORAK, 10 sati <i>Dom Novo naselje</i>	POSETA KORISNIKA POVODOM OTVARANJA IZLOŽBE RUČNIH RADOVA KORISNIKA NA LIMANU
28.10.2009. UTORAK, 10 sati <i>Dom Futog</i>	POSETA KORISNIKA POVODOM OTVARANJA IZLOŽBE RUČNIH RADOVA KORISNIKA NA LIMANU
28.10.2009. SREDA, 16 sati <i>Klub «Slana bara»</i>	GOSTOVANJE TAMBURAŠKOG ORKESTRA KUD-A «ISIDOR BAJIĆ» SA SOLISTIMA
29.10.2009. ČETVRTAK, 10 sati <i>Dom Futog</i>	POJEDINAČNO TAKMIČENJE U TABLIĆU
30.10.2009. PETAK, 10 sati <i>Dom Liman</i>	GOSTOVANJE DECE IZ ŠKOLE ZA OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE "MILAN PETROVIĆ"
30.10.2009. PETAK, 10 sati <i>Dom Futog</i>	POSETA ČLANICA "KOLA SRPSKIH SESTARA" EPARHIJE BAČKE (druženje uz prigodan muzički program)
30.10.2009. PETAK, 18 sati <i>Dom «Novo naselje»</i>	ZAVRŠNA SVEČANOST MANIFESTACIJE «SUNČANA JESEN ŽIVOTA» <input type="checkbox"/> Pozdravna reč <input type="checkbox"/> Dodela priznanja i pehara nagrađenim pojedincima i ekipama

VEĆ TRADICIONALNO NAŠI KORISNICI ĆE KAO GOSTI, GRATIS, PRISUSTVOVATI DVEMA PREDSTAVAMA SRPSKOG NARODNOG POZORIŠTA.



LEKARI SAVETUJU

HIGIJENA USNE DUPLJE I PROTETSKIH NADOKNADA

ZNAČAJ održavanja higijene usne duplje ogleda se u sprečavanju nastanka oralnog plaka, koji je glavni izazivač karijesa zuba kao i paradontalnih oboljenja. Bakterije prisutne u dentalnom plaku (toksini koji one stvaraju) imaju lokalno štetni efekat kao i negativan uticaj na ceo organizam. Usled neadekvatne higijene usne duplje može se razviti upala desni i celog potpornog aparata zuba (parodontitis). Zato je neophodno održavati higijenu usne duplje dinamikom koja podrazumeva pranje posle svakog jela.

Pri tome od velikog značaja je tehnika pranja zuba. Pranje zuba (prirodnih) traje najmanje tri minuta. Potrebno je temeljito oprati svaku površinu, pogotovo interdentalne površine. Pravac kretanja četkice je od vrata zuba prema incizalnoj ivici zuba - griznoj površini.

Ukoliko su u usnoj duplji prisutne fiksne protetske nadoknade-solo krunice i mostovi – Peru se, takođe, kao i prirodni zubi. Totalne i parcijalne proteze se, posle svakog jela, vade iz usta i Peru četkicom, pastom ili nekim sredstvom za dobro čišćenje. Posle pranja moraju se dobro isprati vodom.

Sredstva za održavanje oralne higijene

1. Četkica za zube (silver care, električna) s malom radnom glavom, veštačka vlakna, srednje mekoće.

2. Interdentalni konac, zubni konac za čišćenje interdentalnog prostora, ima teflonski omotač da lakše prelazi kroz međuzubni prostor. On često oštećuje gingivu (desni).

3. Međuzubne četkice-žičana legura sa fleksibilnim vlaknima, raznih širina sa i bez držača.

4. Strugač jezika za osobe sa posebnim potrebama.
5. Čačkalica je pomoćno sredstvo za čišćenje međuzubnog prostora.
6. Aparat za tuširanje zuba i desni. Tuširanje se može vršiti običnom vodom, ali i 3% hidrogenom ili nekim drugim rastvorima za ispiranje usta. Rastvori za ispiranje usta su i čaj od kamilice, žalfije, kantariona, ali bez šećera. Tuširanjem se uklanjuju nečistoće sa zuba i desni, a ujedno se vrši i masaža desni što ima blagotvoran uticaj na zdravlje desni.
7. Zbog često prisutne parodontopatije starim osobama možemo preporučiti paste za zube kao što su: sensodyne, parodontax i slične. Treba voditi računa o individualnim potrebama i sastavu paste koja se upotrebljava.

dr Vera Popović

DOZIRANI POKRET KAO LEK

Osnovno sredstvo u kineziterapiji je pokret. Nije svaki pokret terapijski, da bi to bio on pre svega mora biti doziran. Pokret mora odgovarati stanju i potrebama bolesnika.

Ciljevi kineziterapije su vezani za popravljanje oštećene ili izgubljene funkcije ili za očuvanje postojeće funkcije.

Glavni ciljevi terapijskih vežbi su sledeći:

- održavanje ili povećanje obima pokreta u zglobovima
- povećanje mišićne snage
- povećanje izdržljivosti mišića
- razvijanje koordinacije pokreta
- povećanje brzine pokreta



Povećanje obima pokreta u zglobu primenjuje se prvenstveno radi sprečavanja nastanka kontraktura, kao i za otklanjanje postojećih.

BUDILNIK

Povećanje mišićne snage postavlja se kako kod postojećih deficitova mišićne snage tako i kad atrofira mišić usled oštećenja perifernog neurona i kod inaktiviteta mišića.

Naročit značaj imaju vežbe sa otporom i opterećenjem. Povećanje mišićne izdržljivosti postavlja se kao cilj posle perioda neaktivnosti a postiže se submaksimalnim otporom uz česta ponavljanja.

Vežbe kordinacije imaju za cilj da doprinesu u stvaranju šeme u centralnom nervnom sistemu tj. stvaranje lanca naviknutih pokreta.

Povećanje brzine pokreta postiže se skraćenjem vremena potrebnog za izvođenje pokreta pomoći vežbi sa čestim ponavljanjem funkcionalnih aktivnosti.

Ove vežbe se izvode u završnoj fazi medicinske rehabilitacije

Naravno treba pomenuti i specifičan cilj KT a to je da ona popravlja i psihičko stanje pacijenta. U toku sprovođenja vežbi izuzetno je važna relaksacija. Ona se prime-



njuje kao priprema za pokret. Za postizanje relaksacije potrebna je saradnja terapeuta i pacijenta, potrebno je obučiti pacijenta kako da se psihički i fizički opusti. Disanje treba da je usporeno i produbljeno a naročito izdisaj. Ovo je naročito važno kod pacijenata sa multiple sklerozom zbog javljanja spazma.

Sve ovo nas navodi da kineziterapija ne vodi računa samo o izgubljenim sposobnostima nego se orijentiše na preostale sposobnosti razvijajući ih i koristeći do maksimuma, da bi se pacijent sposobio za vršenje neophodnih svakodnevnih potreba bilo u porodičnom krugu, u kući na starom ili novom radnom mestu.

Obrenka Antonić , fizioterapeut



PSIHOLOZI SAVETUJU

KOLIKO SMO, ZAISTA, STARI

«Star» i «starost» postaju pojmovi koji sve više zauključuju naučnu javnost, ali i ljudi iz običnog, svakodnevног života. Vreme u kome živimo i društvo u kome se nalazimo sve suptilnije nameće jednu vrstu diskriminacije starosti i starih ljudi (u stručnoj javnosti nazvanom ejdžizam ili gerontizam), koja se svakodnevno ogleda kroz televizijske reklame, farmakoindustriju, estetsku medicinu i promociju kozmetičkih preparata koji za cilj imaju produženje mladosti i prevenciju starosti. Stiče se utisak da savremeno društvo starost doživljava kao bolest, a pre samo nekoliko decenija, neki od pokretača promena, reformatora, vođa, oslonaca civilizacije bili su ljudi koji bi se danas smatrali «suviše» starim i «nedovoljno» sposobnim. Naravno, postoje i danas, tu i тамо, svetli primeri uvažavanja mesta starih ljudi u društvenom sistemu (npr. trenutni predsednik Italije – Đorđe Napolitano, ima 84 godine). Ponekad se pitam šta se to u poslednjem veku dogodilo da se od poštovanja «mudrog starca», kao počasnog člana društva, stiglo do takve diskriminacije starosti?!

Tačno je da starost sa sobom nosi promene: zdravstvene, fizičke, psihološke, socijalne, ali - zar to nije prirodno, a ne nepoželjno i strašno?!

Da li to starost i stare ljude čini lošim i nesposobnim ili samo govori o nekim njihovim specifičnostima i potrebama?

Irski književnik, Jonathan Swift je rekao «*Nijedan mudar čovek nikada nije poželeo da bude mlađi*». I, zaista, šta je to što mlada osoba može, a stara ne? Ponešto, svakako da, ali u osnovi je mnogo više onoga što mogu i jedni drugi podjednako uspešno i kvalitetno, sa jednom razlikom - stari ljudi neke radnje obavljaju sporije i potrebno im je više vremena, ali vremena često imaju više nego mladi. Uostalom, ponekad je mnogo važnije biti iskusni i strpljiv, nego brz i hitar (iskustvo, veština i smerenost u partiji šaha su često važniji od brzine). Postoje i neka istraživanja koja pokazuju da mladi ljudi najviše strahuju od konkurenčije starije sposobne osobe.

Šta onda znači biti star ili koliko smo, zaista, stari?!

Starost je i stanje svesti, određuju je neka spoljašnja, društvena pravila, ali i naša procena. Dakle, osoba može biti stara na različite načine: objektivno po svojoj hronološkoj dobi tj. onome koliko stvarno ima godina, i subjektivno - po onome koliko se starom procenjuje i kako se oseća. Neki autori koji se bave problemima starosti uvode pojam «*funkcionalne dobi*» po kojem je pojedinac onoliko star koliko se starim oseća, i toliko star prema onome što može raditi. Ja bih rekla: stari smo onoliko koliko u to verujemo. Posmatrajući ljude ponekad stičem utisak da svi mi skloni da očajavamo za onim što nemamo i čeznemo za onim što ne možemo, a retko se



setimo onoga što imamo, što možemo ili bismo mogli. Zato bi bilo dobro da se barem ponekad osmotrimo i budemo realni, pa umesto da nabrajamo ono što više ne možemo, pokušamo uživati u onome što još uvek možemo. Ne znam da li se tako osećamo mlađi, ali - zar je to, uopšte, važno?! Sigurna sam da ćemo biti zadovoljniji kao pojedinci, a tako ćemo bolje iskoristiti svoje potencijale i doprineti promeni društvene svesti i vratiti stare ljude na mesto koje im pripada.

Kada su pitali jednu stogodišnju ženu kakav joj je bio život ona je odgovorila:

«Ne mogu vam reći, još uvek ga živim».

Isidora Petković, psiholog

KORISNIČKI KUTAK

PRIPOVETKA

UKRADENI SNOVI

U životu sam često volela male stvari. «Velike» i kada su bile na dohvatu ruke, nekako su se izmicale od mene.

Želela sam malu kuću na periferiji grada. Uvučenu sa ulice, okruženu drvećem i cvećem. Četvrtastu. Belo okrećenu. Krov na četiri strane, pokrivenu crvenim crepom.

Ispred kuće, sa istočne strane, veliki stari orah koji svojom krošnjom dodiruje i miluje sam vrh krova, kao da je želi zaštiti od nedaća. Drvena ograda oko kuće, samo je ulazna kapija od kovanog gvožđa, kao čipka, obojena zelenom bojom. OD ulaznih vrata do kuće i iza kuće, vode staze, ne pravolinijske, već polukružne. Između staza bezbroj okruglih i elipsastih rundelica sa cvećem. Sve to oivičeno kamenim oblucima raznih veličina, donetih sa raznih strana i putovanja.

Sa obe strane ulazne kapije – po jorgovan, koji se, u rano proleće, razmeće svojim grozdastim cvetovima. NA kraju kuće, u uglu, u ušuškanoj topotli, drema stara smokva.

Ispred kuće, u baštici, dominiraju ruže. Kraljice cveća. Bele, žute, roze, i neodoljiva, kao krv crvena, «don Žuan» .

Kad otoplji – dominira orah, sa svojom ogromnom krošnjom. Ispod njega okrugli sto sa tri stolice. Udobne, prekrivene šarenim cvetnim jastučićima i isto takvim okruglim šarenim stolnjakom.

U jutarnjoj tišini čuje se samo zujuće pčela, koje lete od cveta do cveta. Na stolu, u tanjiru, tople vanil krancle.



Od tog mirisa, kad zažmurim, kroz glavu mi proleti celo moje detinjstvo. I sve to, na trenutak, prekine neko gromoglasno dozivanje. Slike iz detinjstva odlete, bez nade da se ponovo vrate. Vratiće se, znam, da se na trenutak setim o čemu se razgovaralo kraj ugašene lampe.

Želela sam tu skromnu kuću, na periferiji grada, ali sam se, iznenada, bez svoje volje, probudila u jednoj garsonjeri na trinaestom spratu.

Želelela sam da, umesto budilnika koji me trza, kao da me drma struja od dvesta i dvadeset volti, čujem muški šapat «probudi se, draga»... Da stavim glavu na njegovo rame i raspam kosu po njegovom licu.

Da šetamo ulicama grada podignute glave, držeći se čvrsto za ruke, i da se, na trenutak, spontano, dotaknemo bedrima, od čega bukne želja, kao iskra na vetru. Da se strasno poljubimo u liftu, sami nas dvoje između neba i zemlje, i da poželimo da nas odnese daleko, daleko, bez povratka.

Da čutimo dok ležimo u sumraku i slušamo tihu muziku. Da se probudim u porodilištu sa novorođenčetom na prsima. Da tu sreću, mi- roditelji, podelimo sa pola sveta. I, sve što dalje sledi.... Da ga prvi put povedem u školu. Da čujem prvi mladalački zanos. Da slušam vojničku zakletvu...

Prolazili su dani, porodični život, naizgled normalan. Ne slutim i ne prepoznajem događaje koji će uslediti. Hrabrim se u samoći, a neka strepnja i slutnja razaraju moju nadu da sreća može i da traje.

Istina, opet gorka, stvarna, neumoljiva. Trzam se u sudnici kada sudija sa porotom čita presudu o razvodu braka.

Jedna druga žena čekala je bebu.

Svi ti događaji i želje, živeli su u meni i sa mnom, u

mojoj glavi, duši, umu, telu.. Isplivavali jedan po jedan, šetali se, baškarili, i opet se vraćali gde su i bili, ne pita-jući mene.

I sve to do jednog dana kada sam se probudila u cik zore. Prozor otvoren.

Ugledah neobičnu svetlost u mojoj malenoj sobi. Sedim na krevetu i pažljivo posmatram stvari oko sebe.

Na plafonu vise sve moje neostvarene želje, nezavršena misao, doživljeni događaji.

Kako je svetlost bivala sve jača, tako su, jedna po jedna, slike sa plafona nestajale.

Doživela sam u sebi Božje prosvetlenje. Telo mi posta lagano, blaženo, pomalo klonulo.

I, tako, u dodiru sa blagoslovenom svetlošću moj život dobija svoj novi smisao. Shvatih u trenu da moje neostvarene želje, (osim jedne) možda i ne bi bile tako lepe, kao moja iskrena čežnja za njima.



- Naša deca nemaju radne navike, ali to je stvar genetičke.

Miloš Đurđev

I sve to do jednog dana kada sam se probudila u cik zore. Prozor otvoren.

Ugledah neobičnu svetlost u mojoj malenoj sobi. Sedim na krevetu i pažljivo posmatram stvari oko sebe.

Na plafonu vise sve moje neostvarene želje, nezavršena misao, doživljeni događaji.

Kako je svetlost bivala sve jača, tako su, jedna po jedna, slike sa plafona nestajale.

Doživela sam u sebi Božje prosvetlenje. Telo mi posta lagano, blaženo, pomalo klonulo.

I, tako, u dodiru sa blagoslovenom svetlošću moj život dobija svoj novi smisao. Shvatih u trenu da moje neostvarene želje, (osim jedne) možda i ne bi bile tako lepe, kao moja iskrena čežnja za njima.

PESME

Lenka Ćirić



AFORIZMI

- Penzionerima je najdosadnije. Danju nemaju šta da rade, a noću ne mogu.
- Tursko doba je iza nas, mada su Turci daleko ispred.
- Mi ne ponavljamo greške. Uvek smo spremni na nove.

SAM

Već dugo živim sam.
A kako je živeti sam
Ja to najbolje znam!
Kad su mi se deca rađala
Bio sam presrećan!
Mislio sam da sreći nikada neće doći kraj
I da nikada neću biti sam!
Pa evo, iako to dobro znam
Ja, ipak, ostadoh sam.
Sam, kao list u jesen
Kad sa grane padne -
- na kraju, pade u travu
i osta sam!
Mladost prođe, starost dođe
Sede kose nadodoše
A moja deca - svako na svoju stranu podoše!
Ostavivši mene kao sunce dan
I ja, eto - ostadoh SAM!

Zdravko Eror



ONA I ON

JELA I TRIVO

ON - Bosanac, iz Ključa, Titov omladinac i akcijaš. ONA - poreklom iz Livna, Titova kurirka u onom velikom, svetskom ratu - u ove ravničarske krajeve stigla u toku «osme ofanzive».. Kao i ON, bila je učesnik ORA «Šamac- Sarajevo» i seća se izgradnje najdužeg tunela u BiH (Tunela Vranduk), te Titovog obećanja datog svim učesnicima omladinskih radnih akcija : kako ih čeka posao po završetku istih... Seća se, kako su se omladinci, entuzijasti i udarnici , veoma brzo, po završetku radnih akcija, uverili da je « obećanje – ludom radovanje»..

Pošto nije pronašao posao, koji mu je drug Tito, kao i hiljadama drugih omladinaca obećao, **Trivo** je krenuo «trbuhom za kruhom» - iz Bosne u Sloveniju, gde je, i onda, kao i sada, bosansku nekvalifikovanu radnu snagu posao čekao!

Po povratku iz Slovenije radio je u šumama, pa u komunalnom preduzeću, u Ključu.. Penzionisao se neposredno pred ovaj poslednji rat, koji neko smatra gradanskim, neko verskim, a svi besmislenim... Pobegao iz Ključa, glavom bez obzira: strah je njega i suprugu mu, dopratio u Novi Sad...Supruga umrla, a ON se, uz pomoć Visokog komesarijata za izbeglice, snašao u Domu penzionera na Novom naselju. Tu je upoznao **NjU - Jelu**, koja ga prati, ili prati **ON nju**,

do dana današnjih...

Iako je, u međuvremenu, morao napustiti Dom penzionera, jer se Zakon menjao, a ON nije imao novaca da Dom plaća, ostao je posvećen svojoj drugarici Jeli... I ONA njemu... Posvećeni jedno drugom, predani i nežni, provode svoje staračke dane zajedno. U šetnji, na kafi , u razgovoru: o danima što prođoše i ispunije njihov život : omladina, akcija, poljoprivreda, šuma...mladost, za Jelu - bez dece, i njegovih troje koji ne nađoše ni vremena ni snage da mu, u starosti i nevolji, malo više pomognu..



Nekom slučajnom prolazniku, ili radoznalom posmatraču, ovo dvoje starih ljudi deluju tužno, pa čak i izgubljeno. Možda se neko i zapita: «A šta je to što čini njihov sadašnji život, u čemu je to njihov smisao?» Odgovor je jednostavan: **Jela i Trivo, Ona i On**, jedno drugom , jesu upravo to: *s m i s a o!*

Smisao koji ih pokreće, koji im daje snagu jutarnjeg ustajanja...

Jedno bez drugog oni ne bi mogli, ne bi znali **kako dalje?**!

A zar se u odgovoru na to pitanje ne skriva tajna umetnosti življenja na ovoj planeti ?!

POŠTOVANI ČITAOCI,

Iskrena namera nam je bila, pre svega, pokrenuti ovaj list, uneti duh promena i otvorenosti u svakodnevni život zaposlenih i korisnika Gerontološkog centra «Novi Sad», a sve u skladu sa skromnim finansijskim mogućnostima Ustanove...

Nadamo se da smo, bar malo, u tome i uspeli.

Da bismo uspeli više, da bismo postali čitani i, zaista, Život, pozivamo Vas da nam se pridružite dajući svoj doprinos u rubrikama koje najavljujemo za sledeći broj.

- **VREMELPOV (istorijat Gerontološkog centra "Novi Sad")**
- **VI PITATE MI ODGOVARAMO**
- **SOCIJALNI RADNICI SAVETUJU**
- **INTERVJU**
- **ENIGMA I ZABAVA**

U našem listu ima prostora i za reklame. Poslednju stranicu lista kreiramo kao reklamni prostor. Sve zainteresovane za objavljivanje promotivnih poruka i oglasa pozivamo na saradnju!

Pišite nam na adresu:

Gerontološki centar «Novi Sad»

Dom penzionera «Bistrica», Novo naselje

(predati Mileni Letić- Joveš)

Ulica Bate Brkića br. 17, 21000 Novi Sad

Ili na e-mail: milena.leticjoves@yahoo.com

Do sledećeg čitanja!

Vaš urednik



ŠTA KORISTITI KOD NEVOLJNOG MOKRENJA?



**Sim
Bex**

® 021/422-560
47-24-580
Vojvode Bojovića 4
21000 Novi Sad
e-mail: simbex@eunet.rs

BESPLATNI INFO TELEFON
0800 322-560

